

Bijlage 3: Toelichting op de financieringsvoorwaarden peuteropvang en VVE 1-1-2018

Achtergrond van de wetswijziging:

Goede voorschoolse voorzieningen dragen bij aan een goede start voor kinderen in de maatschappij en ondersteunen ouders bij de combinatie van arbeid en zorg. In het belang van deze doelen acht de regering het wenselijk dat er voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk dezelfde kwaliteitseisen gelden en dat de financiële toegankelijkheid van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk voor werkenden ouders gelijk is. Een gelijke financiële toegankelijkheid voor kinderen van werkende ouders is van belang zodat de keuze voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk geen financiële afweging is maar een afweging op basis van de behoeften van het kind en de combinatie van arbeid en zorg die ouders voor ogen hebben.

A. Financieringsrichtlijnen

De wijzigingen in de Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen na 1-1-2018 Wet Kinderopvang (verder Wko) brengt een richtlijnen met zich mee voor de financiering van peuteropvang.

1. Peuteropvang valt onder de definitie van kinderopvang. Peuteropvang behoort hiermee tot de marktsector. Kinderopvang is een economische activiteit waarop het staatsteunrecht van toepassing is.
2. Peuteropvang wordt gefinancierd door de markt:
 - ouders betalen marktconforme prijs
 - werkende ouders krijgen onder voorwaarden kinderopvangtoeslag van Rijk
 - gemeenten mogen dit niet extra financieren!
3. Gemeenten zijn wettelijk verplicht (vanaf 1-1-2018 vanuit de Wko) voorschoolse educatie te bieden. WKO voorziet in de opdracht aan college om integraal jeugdbeleid te voeren. Memorie van toelichting: vanuit de nieuwe wet geeft aan hierin de niet KOT ouders mee te nemen. Memorie beschrijft bij gewijzigde wet als vanzelfsprekend dat gemeenten hiervoor verantwoordelijk blijven.
4. Peuteropvang, voor eenverdieners en niet-werkende ouders wordt gefinancierd door:
 - ouders in de vorm van een eigen bijdrage
 - gemeenten in de vorm van inkoop of subsidie (van toepassing hierop zijn wettelijke regels over: inkoop/subsidie waarop staatsteun van toepassing is en het aanbestedingsrecht).
5. De aanbestedingsverplichting is niet van toepassing als het geen overheidsopdracht is. Er geldt geen aanbestedingsplicht als er een subsidie aan de ouder zelf wordt gegeven (financiering van gemeente aan ouders voldoet aan de eisen van 4:21 AWB) indien zij een eigen keuze maken voor een kindcentrum waarmee ze zaken wil doen. Opdracht aan de gemeente is om staatsteunproof peuteropvang te financieren. De gemeente heeft 2 opties: 1. Overheidsfinanciering via ouders of 2. Marktconforme inkoop via aanbesteding. Eventuele mogelijkheid is het aanmerken van peuteropvang als Dienst van Algemeen Economische Belang indien in een gemeente geen rendabele kinderopvang van de grond komt - wat in Uden niet het geval is gezien het huidige aanbod.
6. Gemeenten zijn wettelijk verplicht vanuit de Wpo artikel 165,166,167 om zorg te dragen binnen de voorschoolse educatie voor, voldoende voorzieningen voor kinderen met een taalachterstand om deel te nemen aan VVE die voldoet aan de gestelde bepalingen volgens de Wko. De VVE wordt aangeboden binnen de peuteropvang die binnen de wettelijke kaders van de kinderopvang valt per 1-1-2018, zie herhaling punten 1 tot en met 5.

B. Verandering voor de ouders

1. Eigen bijdrage

Volgens het landelijke onderzoek van Buitenhk zijn de mogelijke inkomenseffecten die gepaard gaan met het onder brengen van de financiering van het huidige peuterspeelzaalwerk onder de Wko zijn afhankelijk van de hoogte van de huidige eigen bijdrage. Ouders moeten na de harmonisatie wel een eigen bijdragen betalen voor de opvang. Het rapport van buitenhek beschrijft drie typen ouderbijdragen: vaste ouderbijdrage, inkomensafhankelijke ouderbijdrage en geen ouderbijdrage. Indien ouders nu ook al een inkomensafhankelijke bijdrage betalen is het inkomenseffect nihil. Indien er nu geen sprake is van een eigen bijdrage door ouders aan het peuterspeelzaalwerk gaat de harmonisatie gepaard met een negatief inkomens effect voor de desbetreffende ouders. Het inkomenseffect bij een vast bijdrage zal afhangen van de hoogte van de eigen bijdrage. In de huidige Udense situatie is er sprake van een vaste ouderbijdrage. Na de harmonisatie 1-1-2018 zal dit een inkomensafhankelijke bijdrage zijn.

Huidige eigen bijdrage van ouders aan peuterspeelzaalwerk in Uden:

(Onderzoeksgegevens van Oberon 2015 – aangepast met fiscaal maximum tarief en eigen ouderbijdrage 2017)

Organisatie	Aantal reguliere groepen	Fiscaal Maximum Uurtarief 2017	Inkomens afhankelijke ouderbijdrage conform belastingdienst	Vaste eigen bijdrage ouders	Bezetting	Geschat aandeel twee-verdieners	Uren per dagdeel
SUP	28	€ 7,18	€ 1,27*	€ 2,95	86%	60%	2,5
Blokkertjes	2	€ 7,18	€ 2,66**	€ 3,00	88%	50%	2,5
Kabouterhofje	2 (+ extra dagdeel)	€ 7,18	€ 0,50***	€ 2,84	91%	30%	4
Pieperhofke	4	€ 7,18		€ 2,20	94%	50%	2,5

* modaal gezin € 37.000 krijgt 82,3% vergoed voor het 1^e kind.

**2 x modaal krijgt 64% vergoed voor het 1^e kind

***Gezamenlijk inkomen tot € 18.000 krijgt 93% vergoed voor het 1^e kind

SUP: Vaste eigen bijdrage ouders € 59 per maand voor 2 dagdelen.

Blokkertjes: Vaste eigen bijdrage per maand € 60,00 voor 2 dagdelen.

Het Kabouterhofje: Vaste eigen bijdrage per maand € 91,00 euro voor 2 dagdelen.

Pieperhofke staat open.

Schatting gevolgen nieuwe financieringsvoorwaarden peuteropvang:

Binnen de nieuwe financieringsvoorwaarden gaan ouders een inkomensafhankelijke bijdrage betalen conform de richtlijn van de belastingdienst. Bovenstaande getallen laten een verlaging van de eigen ouderbijdrage zien (in ieder geval tot 2x modaal, hoger inkomens kunnen iets meer betalen) .

2. Gevolgen voor burgers – administratieve lasten

In de memorie van toelichting staat een berekening opgenomen dat werkende ouders die een kinderopvangtoeslag via de belastingdienst kunnen aanvragen eenmalig 20 minuten administratie kwijt zijn voor een aanvraag. Structureel zijn de netto administratieve lasten ongeveer een 60 minuten per jaar. De administratieve lasten voor ouders die zowel reguliere kinderopvang afnemen als peuteropvang kunnen straks terecht bij een loket voor het aanvragen van financiering van een voorschoolse voorziening. Voor éénverdieners en niet werkenden kan het voorkomen dat ouders in de huidige situatie aanvullende gegevens moeten verstrekken zoals een inkomensverklaring via de belastingdienst. De voorwaarden voor een intake kunnen verschillen per gemeente.

C. Verandering voor de organisatie

Voor peuterspeelzaalorganisaties betekent de harmonisatie een aanzienlijke verandering in de bedrijfsvoering, de positionering en de samenwerking met andere partijen in het veld. Met ingang van 1-1-2018 valt het peuterspeelzaalwerk onder de definitie van de kinderopvang en zullen de organisaties ook als marktpartij moeten gaan opstellen. Via het wetsvoorstel innovatie en kwaliteit kinderopvang worden de kwaliteitseisen gelijkgeschakeld tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. De term peuterspeelzaalwerk komt te vervallen. Door de gelijkschakeling in wet- en regelgeving bestaat er straks alleen peuteropvang.

In Uden bieden vier organisatie peuterspeelzaalwerk aan, te weten:

1. Stichting Udense Peuterspeelzalen (311 peuters - 7 locaties)
2. Stichting Peuterspeelzaal Odiliapeel (28 peuters - 1 locatie)
3. Stichting Peuterspeelzaal Vrije School Uden (31 peuters – 1 locatie)
4. Stichting Peuterspeelzaal Volkel (54 peuters – 1 locatie)

De gemeente Uden heeft in 2014 door Sardes een rapport laten opstellen over de mogelijke scenario's om te harmoniseren. Door de bovenstaande organisaties inclusief de twee basisschoolbesturen is aangegeven dat de algehele lijn die zij voorstaan betreft: in te zetten op omvorming van peuterwerk naar peuteropvang en de doorontwikkeling naar integrale kind centra (verder IKC's) in de dorpen en wijken van Uden. De omvorming van peuterspeelzaalwerk naar peuteropvang wordt bepaald door de wijzigingen in de Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen na 1-1-2018 Wet Kinderopvang (verder Wko) en de daarmee samenhangende fiscalisering van de peuteropvang die de richtlijnen met zich mee brengt voor de financiering van peuteropvang, (zie punt A Financieringsrichtlijnen) waarop de gemeentelijke financiering voor de peuteropvang en VVE aangepast dient te worden. Geheel in de lijn met de rijksopdracht aan het college om een integraal jeugdbeleid te voeren, liggen ten grondslag aan de financieringsvoorwaarden voor de peuteropvang en VVE, doelstellingen uit de gemeentelijke IKC visie.

Fase waarin we ons nu bevinden

Vanuit de gewijzigde wet- en regelgeving die zal intreden per 1-1-2018 moeten aanbieders van peuteropvang voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Met de vaststelling van de financieringsvoorwaarden peuteropvang en VVE kunnen peuterspeelzaalorganisaties een doorrekening maken om te bepalen of ze peuteropvang en VVE aanbod kunnen leveren tegen de gestelde financieringsvoorwaarden peuteropvang en VVE.

Het is aan de huidige organisaties om zelf:

- keuzes te maken over de voortzetting van de organisatie , fusie, samenwerking of overname.
- keuzes te maken over het aanbod
- de financieringsmogelijkheden in kaart te brengen en de administratie daarop in te richten
- de kwaliteitseisen in kaart te brengen na de keuzes over de voortzetting en het aanbod om vervolgens actie te ondernemen.

De voorgestelde bekostiging voor de peuteropvang en VVE vanaf 1-1-2018 zoals beschreven in de financieringsvoorwaarden peuteropvang en VVE betreft een sociaal voorstel - zie punt D in deze bijlage voor een toelichting op de financieringskeuze.

D: Toelichting op de financieringskeuzes peuteropvang en VVE.

De financieringsvoorwaarden peuteropvang en VVE 1-1-2018 is een sociaal voorstel, omdat:

- De gemeente financiert peuteropvang voor eenverdieners en niet-werkenden. De gemeente vergoed het fiscaal maximum uurtarief gelijk aan de rijksbijdrage die werkende ouders ontvangen. Hierdoor is dit voor alle Udense ouders gelijk.
- Ouders van eenverdieners en niet-werkenden betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage conform richtlijnen belastingdienst. Dus voor alle ouders in Uden gelijk.
- Voor ouders uit de minima betaald de gemeente volledig de inkomens afhankelijke ouderbijdrage, relatie met armoedebeleid. (Deze kosten kunnen we dekken vanuit de rijksmiddelen 'Asscher-gelden').
- Voor ouders wiens kind een VVE indicatie heeft betalen de ouders voor het 3^e en 4^e dagdeel (om aan de verplichte 10 uur voor VVE te komen) wel een ouderbijdrage maar niet inkomensafhankelijk. Ouders betalen voor deze dagdelen het laagste tarief volgens de richtlijn van de belastingdienst. Dit doen we omdat; wij als gemeente het doel hebben gesteld om 100% van de kinderen met VVE indicatie deel te laten nemen. Wij willen hiervoor geen drempel opwerpen aan de ouders zodat zij hun kind ook de verplichte 10 uur voor het VVE programma ook laten volgen.
- Deze verlaging van de ouderbijdrage voor het 3^e en 4^e dagdeel voor de VVE kinderen en de regeling voor ouders uit de minima dragen beiden bij aan een (financieel) toegankelijk aanbod van voorschoolse educatie in Uden!
- De kostenprijs voor VVE ligt hoger dan voor de reguliere peuteropvang. De gemeente vergoed de aanbieders jaarlijks een vastgesteld uurtarief obv het expertmodel van de branche organisatie voor 100% VVE groepen. Aanbieders mogen VVE kinderen integreren in niet VVE groepen waardoor de vergoeding van de kosten zeker toereikend is. Dit draagt tevens bij een gezonde exploitatie mogelijkheid van de aanbieders omdat dit bedrag jaarlijks geïndexeerd wordt. Dit was in het verleden niet bij het normkostenmodel. Wij vergoeden hiermee niet te veel maar de daadwerkelijke kostprijs!
- De ouders betalen bij de VVE dus voor het 1^e en 2^e dagdeel een inkomensafhankelijke bijdrage - voor het 3^e en 4^e deel dus het laagste tarief voor de eigenbijdrage. Het uurtarief voor VVE is hoger (ivm werkelijke kosten) dan het fiscaal maximum. De gemeente vergoed het verschil tussen het fiscaal maximum en het jaarlijks vastgestelde uurtarief voor de VVE waardoor de ouder nooit een hoger ouderbijdrage betaald dan het fiscaal maximum uurtarief.

Bronnen:

- Wijziging van de Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen peuterspeelzalen - voorstel van wet
- Memorie van toelichting
- Presentatie Pels Rijcken S. van Heukelom subsidierecht
- Adviesbureau Oberon ondersteuning beleidskeuzes financiering peuteropvang en VVE
- Buitenhek eigenbijdrage ouders - peuterspeelzaalwerk NL II: facts en figures 2016